

gyakran egy néma arcz, melyet elsápadni látunk, az elkékült 's reszkelő ajkak 'stb. — Hanem én, egy eszmém szerint rendezett 's már a' természetből mintegy a' végre alkotott szinkörben — mint például ama' csendes völgykeblek 's rejtélyes ligetek voltak, hová a' régi görögök oraculumaikat helyezék, — itt kívánnék én jeles színészekről, különösen shakspearei műveket látni. Itt mutathatná meg aztán igazán, kimit tud. Mert ha a' poesis' mesés lényé inkább való az álmok' tündérhonába: akkor Shakspeare' határt nem ismerő szellemének én sem ismerék méltóbb 's megfelelőbb színhelyet mint a' szabad 's örök természetet, mellynek égszínű felső díszítménye a' végtelen, a' benne bolygó felhőkkel és amaz „aranytüzekkel,” mellyek közt nincsen első és utolsó.

Egressy Gábor.

EGY SZÓ A' MAGA IDEJÉN A' DIVATROL, 'S KÜLÖNÖSEN A' FRANCFIA DIVATROL.

(Vége.)

„Félre a' goth rongyokkal, ujat valami ujat; 's ha már nem tudtok adni semmi ujat, legalább adjatok valami új régít,” zívajgott fel egyszerre Páris 's im a' divat' tronjára a' renaissance emelteték. Hugo Victor' néhány drámai, 's az ahhoz illesztett színöltözékek 's díszítmények, a' figyelmet I. Ferencz' korára ragadták. A' gazdagok' díszszobáikból kihordattak a' goth székek és szekrények, 's helyüket ágymennyezetek, számtalan fegyverek, fa és elefántcsont-metszvények, ezüst 's gyöngyházzal ékített szekrények foglalták el e' király' 's utódai' korából. Az éttermekben a' legkisebb étszer a' tizenhatodik századbeli tányérok 's kely-

hek után volt készítve, majolica limousin-zománczok mesterséges velencei üvegek vitték a' fő szerepet. Késekkel 's villákkal evett az ember, mik egészen úgy voltak alakítva és kirakva, mint Poitiers Diana' 's II. Henrikéi. A' boulevardi piperkőczök öltözékök 's mulatkozásaikban asszonyiasbbak 's elméletesebbek voltak III. Henrik' „mignon”-ainál. A' hosszú keresztényileg elválasztott 's mindkét oldalon simánfekvő hajzat helyett fejöket a' la François I. és a' la Montaigne kopaszra nyírették 's a' korábbi Krisztusszakáll helyett hegyes bajuszt a' la Henri IV. kezdének hordani. Pantagruel lön az „ifju frankhon”-kedvencz- és divat-könyve 's rövid idő alatt többszöri új kiadást 's utánzatokat ért. 'S minden szerelmesnél lelt az ember válogatott aczélba vert homorzatú 's arabeszkü mellvasakat 's paizsokat, pompás czirádájú kardgombzatokat 's fogantyúkat kisebb nagyobb fegyverdarábokat, gazdag ezüstrei dömöczköléssel, szóval mindennemű műdarabokat, mikben csak a' renaissancei izlés alakban vagy képekben magát eléggé izletesen tükrözé. 'S a' kis bársonytokos gyilkoknak — millyeket a' liga' idejében hordtak — nem volt szabad egyetlen divathős' cabinetjében is hibáznok; sőt találkoztak előkelő nők, kik ékítvényül viseltek illyeket harisnyakötőjükben. — Minden műszobában, művészi 's irodalmi egyesületeknél Jean Goujon, Rabelais, Germain Pilon, Jean Cousin 's Amyot' arczképeire bukkant az ember. Utcaszerte új házak emelkedtek renaissancei modorú homlokzatokkal 's ereszlükkel; a' renaissance' védelte alatt új színház nyitatták 's az ábrányosan regényes Berlioz egyik új

zeneművében azon fényszak' legkicsapongóbb hőseit a' hires aranyművest Benvenuto Bellinit hozta fel a' nagy dalház' színpadjára. —

De a' renaissance is unalmassá vált, 's utilevelet kapott; mert az itteni társadalom' művészvilága felkap és elkoptat minden ujat. A' középkort kitoló renaissance — végre helyet engedett a' „czopfokornak.“ A' legujabb divatok összeesnek a' mult századival: itt vannak ime az abroncsos szoknyák, csipkézett ujjak, mik mind az első forradalom' sajátjai voltak.

Igy forognak le, így változnak egymással a' legkomolyabb 's leglengőbb dolgok Franciaországban. 'S valamint a' francia álladalom az utolsó félszázadban a' világtörténetben ismert minden kormányalakon átment 's a' korlátlan monarchiát korlátlan demokrátiává, ezt határtalan katonazsarnoksággá, ezt ismét születésjogi, majd végre forradalmi - alkotmányos királysággá változtatta át; úgy futotta át a' francia divat ez utolsó ötven évben a' polgárosodott népek' mindennemű mű- és izletalakulatait, mint láttuk a' régi perzsák' 's egyiptomiak' ős előkorától a' görögök' 's rómaiak' classikus régiségére, innét a' román 's germán népek' középkorára, majd ismét a' IX. Károly 's a' többi Valois-k alatti háboru' korára 's végre XIII. Lajos 's Richelieuhoz szállt le; hogy annál több élvezettel csügghessenek XIV. 's XV-ik Lajos századján. „Desinit in piscem mulier formosa superne.“ A' párisi savor-faire csak mindenütt jól üt ki, 's nem szánatos-e ezen siker? Tetszik 's divat, és ez egy elég a' francziának, ez nála a' dolgok' vég oka.

KÖLTEMÉNYEK.

Az egri Amazon.

Ballada

I.

Egerben vittak, a' vezér
Dobó, a' harc' félelme volt;
A' zaj 's a' füst felhőket ér,
'S harsogva reng az égi bolt.

Egy hős a' többiek felett
Pörgetve mázsás buzogányt
Sűrűn kopogtat tar fejet
Pokolba küldve sok pogányt.

De im golyó száll messziről
Halálthozó gyors szárnyakon,
'S a' bajnok halva elterül
A' hűn megörzött várfokon.

II.

Fegyverszünetre int az est,
Benn forr, de csendes künn a' vár.
Fokán, hol annyi drága test
Hevert, egy bajnok' hölgye jár.

Halvány a' nő, miként a' hold,
De mint ha mennykők rontanak,
Erős szívében, dülva forrt
Férjéért bosszuló harag.

És feltalálta bajnokát,
'S az óriási buzogányt,
Borzadva és csodálva lát
Körötte halva sok pogányt.

„Dicsőül vittál, bajnokom!“
Igy szól a' testet felvevén,
'S tombolva ment a' várfokon,
Csak egy könnyű se' volt szemén.

Most mint ha rablók fosztanak,
Mogfosztja elhúnyt bajnokát,
És mint az örült felkaczag,
Mindent magára öltve át.